

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

”ניצנים” בימי חופשה בגן הילדים

שְׂמֵחָה רַבָּה, שְׂמֵחָה רַבָּה,

אָבִיב הַגֵּיעַ, פֶּסַח בָּא!

מתוך השיר: ”שמחה רבה”

מאת: בלהה יפה לחן: ידידיה אדמון

תלקיט פדגוגי לאביב ולחג הפסח

בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד

האגף לחינוך קדם יסודי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

תוכן עניינים

עמוד

3	פתיחה
7	פעילויות לעונת האביב ולחג הפסח:
8	- תנועה עם בוא האביב וחג הפסח
13	- סיפורים לכל יום
23	- מתחדשים ונהנים עם צעצועים
26	- פסטיבל אביב בגן (פעילות מתמשכת לחמישה ימי החופשה)
33	עקרונות להתאמת הפעילויות לילדים עם צרכים מיוחדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

לצוותים החינוכיים של חופשת הפסח ותכנית "ניצנים" שלום,

לקראת האביב וחג הפסח מוגש לכם תלקיט פעילויות למהלך ימי העבודה, שייסע בידכם לקיים ימים מגוונים בפעילות מותאמת הן לצהרי היום והן לימי חופשה.

מהות העבודה בימי חופשה

- העבודה תהייה במתכונת פתוחה וגמישה שתענה על צרכים של הילדים, של אנשי הצוות ושל הגן.
- ימי החופשה יכולים לענות על הצורך בשינוי בשגרת היום באמצעות פעילויות מהנות, התמקדות בנושאים לא שגרתיים שמעניינים את הילדים "שוברים שיגרה".
- סדר היום יותאם למהות ואופי הימים שתבחרו.
- מומלץ לקיים קשר של צוות הגן הקבוע עם הצוות אשר מוביל את תוכנית החופשה בגן בדגש על ילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים בגנים הרגילים ובגנים לחינוך מיוחד - עדכון להיבטים משמעותיים.
- כלל הפעילויות המוצעות יותאמו לילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים בגנים, בהתאם לעקרונות המפורטים בהמשך התלקיט. פעילויות אלה ניתנות ליישום גם בגנים לחינוך מיוחד.

לרשותכם:

1. הצעה מומלצת לסדר יום בגן.
2. מגוון הצעות לפעילויות בנושא האביב וחג הפסח במהלך יום אחד או לאורך חמישה ימים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

הצעה לסדר יום 08:00 – 13:00

תכנים	סדר יום
✓ סדר היום <u>גמיש</u> ויותאם לילדים ולמזג האוויר	
✓ חוג העשרה חיצוני ישובץ במהלך היום	
פעילות זורמת וחופשית במרחבי הגן.	8:00 – 9:00
מפגש בוקר חוויתי ומפעיל בנושא החג: שיר-סיפור-משחק	9:00 – 9:30
מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
ארוחת בוקר משותפת סביב שולחנות המשלבת פעילות מקדמת כישורי חיים של הילדים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט ועוד.	9:30 – 10:00
מגוון פעילויות בקבוצות קטנות בהשראת החג.	10:00 – 11:30
מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
פעילות חופשית חברתית וגופנית בחצר.	11:30 – 12:30
מגוון רעיונות למשחקי תנועה בפרק "פעילות בתנועה לקראת האביב ופסח".	
מפגש מעבר הכולל משחקים חברתיים ומפעילים.	12:30 – 13:00
מגוון רעיונות למשחקי תנועה בפרק "פעילות תנועה לקראת האביב ופסח".	

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

הצעה לסדר יום 08:00 – 16:00

תכנים	סדר יום
✓ סדר היום <u>גמיש</u> ויותאם לילדים ולמזג האוויר	
✓ חוג העשרה חיצוני ישובץ במהלך היום	
פעילות זורמת וחופשית במרחבי הגן.	8:00 – 9:00
מפגש בוקר חוויתי ומפעיל בנושא החג: שיר-סיפור-משחק	9:00 – 9:30
מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
ארוחת בוקר משותפת סביב שולחנות המשלבת פעילות מקדמת כישורי חיים של הילדים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט ועוד.	9:30 – 10:00
מגוון פעילויות בקבוצות קטנות בהשראת החג.	10:00 – 11:30
מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
פעילות חופשית חברתית וגופנית בחצר.	11:30 – 12:30
מגוון רעיונות למשחקי תנועה בפרק "פעילויות בתנועה לקראת האביב ופסח".	
מפגש מעבר הכולל משחקים חברתיים ומפעילים.	12:30 – 13:00
מגוון רעיונות למשחקי תנועה בפרק "פעילויות בתנועה לקראת האביב ופסח".	
ארוחת צהריים משותפת סביב שולחנות המשלבת פעילות מקדמת כישורי חיים של הילדים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט, פינוי.	13:00 – 14:00
תכנית העשרה חיצונית בחלוקה לשתי קבוצות.	14:00 – 15:00
פעילות חופשית הפגתית ומרגיעה: האזנה למוסיקה, עיון בספרים, פעילות חופשית בסדנה להבעה ויצירה בחומרים, פעילות בתנועה, פעילת גופנית, הכנת מאכלים ואפייה ועוד.	15:00 – 15:30
מפגש קצר בין חברים בהפעלת משחקי חברה שנבחרו על ידי הילדים ומונחה/ים על ידי הילדים.	15:30 – 16:00

עקרונות להתאמת סדר היום בגנים לחינוך מיוחד

- ✓ קיימת חשיבות לשמור על סדר יום קבוע תוך שמירה על רצף יומי קבועה.
- ✓ יש צורך בהכנה לקראת תוכני סדר היום והפעלת סדר היום בהתאם למתוכנן, במידה וחל שינוי בסדר היום מומלץ להכין את הילדים לשינוי ככל שניתן.

בימי החופשה כדאי לעסוק בנושאים מגוונים, הקשורים לאביב ולחג הפסח ומוצעים בהמשך התלקיט, או בנושאים אחרים כגון:

- **מסביב לעולם**
מסע מסביב לעולם והכריות עם תרבויות, עמים, תלבושות, מאכלים, ניגונים, ריקודים ועוד.
- **שוק קח ותן**
ימים של מסחר: מה שאני לא צריך עשוי להיות הזהב בשבילך, יוצרים ומוכרים.
- **יום בצבע**
ימים בצבעי הקשת בהם לובשים, יוצרים, שרים בהתאם לצבעים נבחרים
- **חיות וחיוכים**
ימים בנושא חיות במעמקי הים, זוחלים, ציפורים ועוד, בהם קוראים סיפורים, מתבוננים בתמונות וסרטונים, שרים שירים בנושא חיות ועוד.
- **משחקים בטעם של פעם**
ימים של אולימפיאדה בהם משחקים משחקי תנועה. אפשר להיעזר בחוברת: ["לא נפסיק לשחק"](#) חוברת

ומה עוד:

יום קרקס, יום קסמים, יום פיג'מות, יום של מים, יום בצורות, יום תחבורה, יום מתחפש ומה עוד?

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

פעילויות לקראת האביב

וחג הפסח

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

פעילות בתנועה עם בוא האביב וחג הפסח

שם הפעילות: סימני דרך - חפש את החמץ (המטמון)

מסגרת:

פעילות חוץ של שתי קבוצות המלוות באנשי צוות. ביצוע מסלול ומשימות במהלכו עד הגעה לנקודת הסיום לפעילות משותפת של שתי הקבוצות.

חשוב!

יש להישמע להנחיות הבטיחות ליציאה מהגן.

ציוד נדרש

גירים לסימון הדרך, מוצרי חמץ להחבאה בסוף המסלול, ניירות ועטים לכתבה ואיור של המשימות לדרך.

פתיחה:

שיח בנושא מנהגי חג הפסח ומאפייני האביב: הזדמנות יציאה לטבע, לפעילות בחוץ, מסע בני ישראל במדבר, אי אכילת חמץ, מנהג ביעור חמץ וכדומה.

מהלך הפעילות:

שלב א

חלוקת הילדים לשתי קבוצות: קבוצה א - החלוצה, וקבוצה ב - המאספת. קבוצה א יוצאת לדרך ראשונה במטרה להחביא את החמץ בסוף המסלול וקבוצה ב יוצאת כעבור מחצית השעה למצוא את החמץ ולבערו לפני החג

שלב ב'

קבוצה א' - מחביאה במהלך המסלול פתקאות של משימות תנועתיות ומסמנת בסימן מוסכם ** את אזור המחבוא של הפתקאות לאורך המסלול (4-5 משימות).
דוגמאות למשימות:

• קפיצות וניתורים לאורך מדרכה

• טיפוס במדרגות

• הליכה על מדרכה צרה וכדומה

קבוצה ב' – עוקבת אחרי סימני הדרך, עוצרת למציאת פתקאות הפעילות, מבצעת אותן, וממשיכה עד לנקודת הסיום.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שלב ג

קבוצה א' - מחביאה בסוף המסלול את החמץ ומתחבאת בקרבנו
קבוצה ב' - מגיעה לסוף המסלול ומחפשת את חברי קבוצה א' ואת החמץ

סיום:

חברי שתי הקבוצות עורכות טקס פרידה מהחמץ (ביעור חמץ) לקראת כניסת החג...

מהדורה בייסוית

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שם הפעילות: מאגרי האגוזים

מסגרת: המשחק באגוזים הנו מנהג מקובל עם כניסת חג האביב לקראת חג הפסח נאסוף מיני אגוזים ונפעל עם חברים בפעילות תנועתית המטפחת יכולות תנועתיות וקשרי חברות

ציוד נדרש: 50 - 60 אגוזים ממינים שונים שלוש סלסלאות ריקות.
פתיחה: נציג לילדים את מגוון האגוזים (לוז, מלך, פקאן..). נכיר את תכונותיהם, קשיותם, צורתם ועוד.

הערת בטיחות: בכל מחזור משחקי, משחקים רק 3 שלשות בלבד, כתשעה ילדים בלבד.
מהלך הפעילות:

1. יצירת מאגר גדול של כל האגוזים בתוך חישוק המונח במרכז רחבת הפעילות
2. חלוקה הילדים לשלשות
3. הצבת שלוש שלשות במרחק שווה ממאגר האגוזים, כל שלשה באזור מוגדר משלה.
4. לסימן, הראשון בכל שלשה רץ לעבר מאגר האגוזים, לוקח אגוז אחד בלבד ומניח בסל של קבוצתו. עם חזרתו של האחד, יוצא השני ומביא אף הוא אגוז. עם חזרתו של השני יוצא השלישי וחוזר חלילה 1...2...3
5. מחזור משחק מסתיים כאשר מתרוקן מאגר האגוזים המרכזי.
6. עם סיום המחזור המשחקי, כל קבוצה מונה את מספר האגוזים שצברה.
7. כעת מזמינים שלוש שלשות נוספות לשחק את המשחק.

סיום:

עם סיום המשחק, יש לאפשר משחק חופשי לילדים.
יש להימנע מפיצוח ומאכילת אגוזים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שם הפעילות: אגוז רודף אגוז

מסגרת: המשחק באגוזים הנו מנהג מקובל עם כניסת חג האביב לקראת חג הפסח נאסוף מיני אגוזים ונפעל עם חברים בפעילות תנועתית המטפחת יכולות תנועתיות וקשרי חברות

ציוד נדרש:

10 אגוזים ממינים שונים

פתיחה: נציג לילדים את מגוון האגוזים (לוז, מלך, פקאן...). נכיר את תכונותיהם, קשיותם, צורתם ועוד.

מהלך הפעילות:

1. יושבים במעגל. סלסילת אגוזים מונחת ליד איש צוות.
2. מעבירים אגוז מאחד לשני עד אשר משלימים סבב העברת האגוז במעגל.
3. מתחילים סבב חדש, אך הפעם מוסיפים אגוז נוסף, כלומר בעוד האגוז הראשון מועבר במעגל, יוצא גם האגוז השני.
4. מוסיפים בהדרגה עוד אגוזים להעברה במעגל, בהתאם ליכולות הקשב והתגובה של הילדים.
5. לאות מוסכם, ניתן לשנות את כיוון העברת האגוזים (עם כיוון השעון או נגד כיוון השעון).

סיום:

עם סיום המשחק, יש לאפשר משחק חופשי לילדים.
יש להימנע מפיצוח ומאכילת אגוזים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שם הפעילות: טיול אביב של משחקי תנועה

מסגרת : עם בוא האביב, מתחמם מזג האוויר והיציאה לטיול בקרבת הגן הופכת לאפשרות טובה לשם פיתוח הכושר ולמשחקי תנועה חברתיים.

ציוד נדרש : חוברת "לא נפסיק לשחק"

פתיחה :

1. לפני היציאה, קיום שיח המדגיש את כללי ההתנהגות והבטיחות מחוץ לגן : חלוץ ומאסף, שמירת קשר עין כל העת עם אנשי הצוות, שמירת מרחק מכבישים, הפסקות שתייה, חבישת כובע ועוד.

חשוב!

יש להישמע להנחיות הבטיחות ליציאה מהגן.

2. בחירת הילדים של 2-3 משחקי תנועה קבוצתיים שירצו לשחק במהלך הטיול, מתוך החוברת " לא נפסיק לשחק" או מהמוכרים להם.
3. הכנת הציוד הנדרש למשחקים לקראת היציאה.

מהלך הפעילות:

1. יציאה לטיול ומציאת מרחב נוח ובטוח ממפגעים ומכשולים המתאים למשחקי התנועה שנבחרו.
2. משחק במשחקים הנבחרים בהתאם לאווירה ולכיף שנוצרים.
4. העלאת אפשרויות לשינוי המשחקים בעזרת רעיונות שמציעים הילדים.
3. דוגמאות למשחקים אפשריים במרחבי חוץ : שלושה מקלות, תופסות למיניהן, משחק הפסלים, משחקי מעגל, חבל, גומי, שבויים, תפסוני ועוד

סיום :

עריכת פיקניק ומשחק במתקן שעשועים במידה וקיים באזור הטיול.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

פעילויות תנועה - עקרונות להתאמת הפעילויות לילדים עם צרכים מיוחדים

הפעלת הפעילות תוך יישום העקרונות הכללים המופיעים בסופו של התלקיט , לצד עקרונות ייחודיים לפעילויות הקשורות בתנועה ומחול:

- ✓ ביצוע הפעילויות תוך התייחסות ליכולות ולמגבלות המוטוריות של הילד
- ✓ עידוד תנועה ומחול על אף מגבלות מוטוריות ואחרות
- ✓ זימון פעילויות של תנועה חופשית לצד תנועה מתוכננת או ריקוד נתון
- ✓ קידום מיומנויות שפה ותקשורת תוך כדי הפעילות האמנותית כגון: לימוד מילים חדשות, עידוד שיח, המללה של התהליך והצגת התוצר.
- ✓ קידום מיומנויות חברתיות תוך כדי הפעילות האמנותית כגון: אופני פניה לחבר או למבוגר, עבודת צוות על משימות משותפות, פרגון הדדי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

תיאטרון צלליות לפסח, לכל יום ולכל סיפור מוכר

בעקבות סיפור יציאת מצריים מתוך המקורות מותאם לגיל הרך

מסגרת :

מליאה או קבוצה קטנה

ציוד נדרש:

1. סיפור יציאת מצריים מתוך המקורות מותאם לגיל הרך
 2. סדין לבן מתוח על שולחן הפוך/ על קופסה גדולה/ מתוח במרחב שנבחר בגן
 3. מנורת לילה/פנסים
 4. מקום מוחשך
- בריסטולים שחורים וגירים לבנים(שיסמנו להם את הדרך לגזירה על גביי הבריסטול השחור) , שקפים צבעוניים וטושים לא מחיקים, ניירות צלופן במגוון צבעים, מספריים, שיפודי עץ, מקלות של ארטיק, נייר דבק, סיכות מתפצלות.

פתיחה:

- נשוחח עם הילדים ונברר מי מכיר מה זה תיאטרון צלליות
- נאפשר לילדים לבנות את התיאטרון
- נמחיש ונזמין אותם להדגים איך הוא פועל

מהלך הפעילות:

נציע לילדים לתכנן ולהכין :

- את התפאורה של המקומות בהם מתרחשת עלילת הסיפור : היאור, הארמון, ים סוף ועוד..
- את הדמויות המשתתפות בסיפור יציאת מצריים.
- לבחור את החפצים בסביבה באמצעותם יפיקו צלילים המתאימים ללוחות את סיפור יציאת מצריים בצלילים וגם באמצעות קולות שיפיקו בגופם .
- להתחלק ביניהם במגוון התפקידים

סיום: ליהנות מההמחזה ומהצפייה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שעת סיפור

מפגשי סיפור ויצירה בעקבות ספרי ספריית פיג'מה

שעת סיפור חווייתית היא כלי נפלא למפגש עם ילדי הגן. היא מזמנת קרבה, הנאה ולימוד, התייחסות לרגשות ולשיחה.

להלן מבחר הצעות למפגשים בעקבות ספרי ספריית פיג'מה. הספרים נבחרו בקפידה והמפגש איתם מזמן עיסוק מהנה בערכים רלוונטיים לחיי היומיום של כל אחד ואחת. אנו מקווים שההצעות יתנו לכם רעיונות והשראה לשעת סיפור משמעותית ויצירתית! לפניכם חמישה מערכי פעילות בעקבות חמישה ספרי ספריית פיג'מה. כל מערך כולל רקע עיוני קצר, הצעה לשעת סיפור ודיון, רעיונות לפעילות ויצירה ורשימת ציוד. הצלחת הפעילות תלויה בהכנה מראש. אנו ממליצים לכם להכיר את הסיפורים היטב ואף להקדים ולתרגל קריאה בקול בבית. בדקו את רשימת הציוד שנמצאת בכל מערך והכינו מבעוד מועד את הפעילות, האביזרים הנלווים ודוגמאות ליצירות.

כל פעילות מתמקדת בערך העומד במרכז הסיפור:

שם הספר	נושא הפעילות
אגדת גשר	פיוס וגישור
הנעליים הישנות של אדון מינאסה	עליה
שלושת הפרפרים	חברות
התבלין החסר	ייחודה של השבת
המעיל המופלא של יוסף	איזהו עשיר השמח בחלקו

על בסיס כל אחת מההצעות לפעילות אפשר להרחיב את השיחה עם הילדים, לגלות ערכים נוספים וליצור עוד פעילויות מעשירות ומהנות.

לאורך השנים חילקה תכנית ספריית פיג'מה לגנים למעלה מ-130 ספרי ילדים שונים. הספרים אהובים מאד על הילדים, כדאי לחפש אותם בספריית הגן!

באתר ספריית פיג'מה רשימת כל הספרים ועוד הצעות לפעילות ורעיונות לשיחה:

www.pjisrael.org

"אהבת שלום ורדיפת שלום"

בעקבות הסיפור "אגדת גשר", סיפר שלמה אבס

מריבות הן חלק מהחיים. במסכת אבות כתוב שעל כל אדם להיות "אוהב שלום ורודף שלום" (אבות א', יב'). החכמים לא מסתפקים בציווי לאהוב שלום אלא מנחים אותנו ליזום מעשים שיביאו את השלום בין אנשים אחרים. בסיפור "אגדת גשר" כאשר שני חברים טובים רבים יש צורך באדם שלישי, נגר מיוחד, שיגשר ביניהם ויעזור להם למצוא את הדרך להשלים ולחזור להיות חברים.

פתיחה

אילו גשרים מכירים הילדים? מה זה בכלל גשר? מתי בונים גשרים ובשביל מה? מאילו חומרים בונים גשרים? האם הילדים יכולים ליצור גשר מהגוף שלהם? ומי יכול להמציא גשר שבנוי משני ילדים?

שעת סיפור

תוכלי להזמין את הילדים לשבת מולך ולשמוע סיפור על שני חברים טובים וגשר מיוחד אחד. הזמיני את הילדים להתבונן בציורים. בהבעות הפנים של מתן ונח אפשר לראות שמחה, כעס, הפתעה והקלה. אפשר לעצור את הסיפור בשיא המריבה ולשאול את הילדים, למה מתן ונח לא מצליחים להשלים? מה הם היו מציעים למתן ולנח לעשות כדי להתפייס ולחזור להיות חברים? אחרי התשובות להמשיך בסיפור.

דיון

למה מתן ונח רבו? איך מרגישים כשרבים עם חבר? מתי אנחנו מצליחים להתפייס לבד ומתי אנו זקוקים לעזרה מבחוץ? כדאי להסב את תשומת הלב לכך שבסיפור אליהו מגיע עם ארגז כלים ובונה מהם גשר, אבל למעשה הקרשים והמסמרים מהם בנה את הגשר היו כבר קודם אצל מתן, הוא פשוט לא ידע איך להשתמש בהם לטוב. לפעמים דרוש אדם שלישי כדי להאיר ולסייע לנו לבנות גשרי שלום ולא חומות.

יצירה - גשר של שלום

גוזרים צלחת נייר לשניים, כל חצי צלחת הוא גוף הגשר. חותכים בעזרת סכין חיתוך חריץ באורך 2-3 סנטימטרים בשתי כוסות.

**מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי**

הילדים מקשטים את הצלחות והכוסות.
משחילים את הצלחת בשני החריצים והנה הגשר.
אפשר לגזור גם דמויות מהנייר ולהדביק אותן, אוחזות ידיים, על הגשר.

ציוד

קערה ומצקת עם פתקי קסם, צימוקים
כוסות נייר, צלחות נייר, מספריים, סכין חיתוך, טושים, דבק, ניירות צבעוניים
עוד רעיונות [בדף הספר ובגלריית תמונות](http://www.pjisrael.org) באתר של ספריית פיגימה : www.pjisrael.org.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

"איזהו עשיר השמח בחלקו"

בעקבות הספר "המעיל המופלא של יוסף" מאת סימס טבק

יוסף, השמח בחלקו, מוצא מה לעשות עם מעילו, גם כשהוא כבר ישן ובלוי. אי אפשר ללבוש אותו כמעיל? יוסף הופך אותו לאפודה. מתרפסת האפודה? הוא גוזר ממנה צעיף, כשהוא יוצא משימוש הוא הופך לעניבה ולמטפחת ולכפתור ובסוף כשלא נשאר מהמעיל כלום גלגוליו הופכים לסיפור.

בעידן המודרני אנו נוטים לזרוק הרבה דברים למרות שעדיין ניתן להשתמש בהם. בכל יום אנחנו צורכים הרבה וזורקים הרבה. הציווי המקראי "בל תשחית" מדגיש את הצורך לנצל את כלל משאבי הקיום שלנו בתבונה ובחסכנות. בדיוק כמו יוסף שלא מוותר על שום אפשרות לנצל עד תום את בד המעיל.

פתיחה

אפשר להכין לילדים משחק באולינג עם בקבוקי שתיה גדולים וכדור. בתום המשחק, תאספי את הבקבוקים ותודיעי בקול רם שאת הולכת לזרוק אותם לפח. יש לעודד את הילדים להגיב, אם הם לא מגיבים תוכלי להתחרט ולא לזרוק את הבקבוקים לפח, למה? כי יש דברים רבים שאפשר להכין מהבקבוקים.

שעת סיפור

את יכולה ללבוש מעיל הגזור ממפת אל-בד ולספר את הסיפור. במהלך הסיפור תחליפי את המעיל באפודה, מטפחת, כפתור, עד שמהמעיל נשאר רק הסיפור.

יצירה

כל ילד מקבל בקבוק שתיה אחד, חתוך לשני חלקים. את החלק התחתון מקשטים במדבקות וטושים ויוצרים מעמד לכלי כתיבה. מהחלק העליון יוצרים עציץ תלוי. משאירים את הפקק סגור, מנקבים שני חורים אחד מול השני בחלק החתוך של הבקבוק (באמצעו), אל החורים מחברים אטב משרדי בכל חור, קושרים חוט והרי עציץ תלוי.

ציוד

פתיחה: בקבוקי פלסטיק ריקים, כדור. סוודר פליז, תבנית ביצים ריקה, נייר טואלט

סיפור: לגזור ולהכין ממפת אל-בד: מעיל, אפודה, מטפחת, צעיף, כפתור גדול

יצירה: מספריים, סכין יפני, מחורר, אטבים משרדיים, חוט עבה, טושים, מדבקות

עוד רעיונות [בדף הספר ובגלריית תמונות](http://www.pjisrael.org) באתר של ספריית פיג'מה: www.pjisrael.org.

”לך לך מארצך...”

בעקבות הספר “הנעליים של אדון מינאסה”, סיפורה רונית חכם

אל ארץ ישראל הגיעו במשך השנים מיליוני עולים, יהודים מכל רחבי העולם. כל אחד היה צריך להשתלב בחברה חדשה, למצוא את מקומו אבל לא לאבד את הזהות הישנה. בסיפור שלנו אדון מינאסה לא מצליח להיפטר מהנעליים הישנות שהביא עמו מארצו הרחוקה. בכל פעם הוא זורק אותן יותר ויותר רחוק, ובכל פעם מחזירים לו אותן! אגדת העם האתיופית מתארת בצורה קלילה את ההתלבטות המוכרת כיצד לשלב בין ישן וחדש בחיינו. דווקא השילוב של שפות, טעמים, מנהגים ומסורות שהביאו איתם העולים לארץ הם אלה שיוצרים בישראל חברה מעניינית, יצירתית ועשירה.

פתיחה

תוכלי להזמין את הילדים לצאת אתך למסע אל ארץ רחוקה, “ארץ חדשה שהיא כמו חלום”. כל אחד יחזיק שק דמיוני וימלא אותו במה שהוא בוחר לקחת מביתו אל המקום החדש. מה משאירים מאחור ומה לוקחים? על מה לא מוותרים? את יכולה להציע לילדים לנעול נעליים דמיוניות שמתאימות למסע ארוך ולצעוד יחד בתהלוכה ברחבי החדר. תארי לילדים את המסע הארוך והקשה – האם השק הדמיוני כבד מדי? האם היה צריך לקחת דברים אחרים? ומה נצטרך כשמגיעים לארץ החדשה, למה לא לקנות הכל חדש?

שעת סיפור:

המחיזי את סיפורו של אדון מינאסה, בעזרת שני זוגות נעליים: ישנות וחדשות. בכל פעם שאת זורקת את הנעליים הישנות תבקשי מילד אחר להביא לך אותן.

יצירה:

הכנת נעליים

מניחים רגל יחפה על הסול ומציירים סביבה צורת אליפסה. גוזרים שתיים, אחת לכל רגל. מקשטים במדבקות וואשי טייפ. גוזרים עוד שתי רצועות עבות ברוחב הסוליה ועוד שני סנטימטרים מכל צד. מקשטים את הרצועות ומניחים אחת על כל הסוליה כך שמכל צד יש שארית של 2 סנטימטרים, מקפלים את השאריות אל מתחת לסוליה ומדביקים בדבק. עומדים על הכפכפים החדשים לדקה כדי לעזור לחלקים להידבק היטב.

ציוד

תלבושות להמחזת הסיפור, שני זוגות נעליים
דפי סול, מספריים, מדבקות, וואשי טייפ, דבק חזק (רצוי אקדח דבק)

עוד רעיונות [בדף הספר ובגלריית תמונות](http://www.pjisrael.org) באתר של ספריית פיגימה: www.pjisrael.org.

”על טעם וריח”

בעקבות הסיפור ”התבלין החסר”, עיבדה דבורה עומר

בתוך ימי השבוע והשגרה יש יום אחד מיוחד, לקטנים ולגדולים – השבת. בסיפור ”התבלין החסר” מגיע הקיסר הרומי אנטונינוס לביקור מפתיע ביום שבת בביתו של רבי יהודה הנשיא. הוא מתענג מהסעודה, האוכל טעים לו הרבה יותר מאותן המנות בדיוק שמוגשות לו ביום חול. מה הפך את האוכל למיוחד? טעם השבת, שאותו אי אפשר למצוא בכל אוצרות המלכה.

לכל אחד מאתנו יש תבלין ייחודי - מנהגים, מאכלים, חוויות משותפות - שהופכות את השבת שלנו למיוחדת. במהלך הפעילות נמצא עם כל אחד מה מרכיב את השבת שלו, מהו התבלין שהופך את השבת ליום שמחכים לו כל השבוע.

היכרות:

יושבים במעגל, כל אחד בתורו אומר מה הוא אוהב לאכול. את יכולה לשאול: איזה טעם יש למאכל האהוב (מתוק, מלוח, חמוץ...)? איזה תבלין העניק למאכל את טעמו (סוכר, לימון, מלח...)? בסוף סבב התשובות קוראים יחד את הסיפור ומבהירים שלא רק לאוכל יש טעם ותבלינים.

שעת סיפור:

את יכולה להתחפש לרבי יהודה הנשיא, לתאר את העלילה בקווים כלליים ולספר על הידידות המיוחדת שלו עם הקיסר הרומי. כדאי לשתף את הילדים ותוך כדי ההצגה להזמין אותם לשחק לצדך, הם יכולים להיות אנטונינוס, בני משפחתו של רבי יהודה הנשיא, הרוכלים בשוק ממנו רבי יהודה הנשיא קונה מצרכים, הסוסים בכרכרה של הקיסר ועוד.

מכינים שקית ריחנית להבדלה:

מניחים במרכז השולחן קערות קטנות עם מגוון תבלינים ריחניים. כל ילד מקבל שקית בד קטנה ומכניס בתוכה כמה כפיות של תבלינים. קושרים את השקיות בסרט.

ציוד:

תחפושות להמחזת הסיפור ותפאורה של שולחן שבת.
צמחי תבלין יבשים, למשל: אורגנו, ציפורן, לבנדר יבש
שקיות בד קטנות, סרט צבעוני דק

עוד רעיונות [בדף הספר ובגלריית תמונות](http://www.pjisrael.org) באתר של ספריית פיג'מה: www.pjisrael.org

חברים בכל מיני צבעים

בעקבות הסיפור "שלושת הפרפרים" מאת לוי קיפניס

שלושה פרפרים, שלושה חברים טובים, נקלעים לסערה הרחק מביתם ומחפשים מחסה. כשהפרחים בסיפור מסכימים להגן רק על מי שדומה להם בצבעיו, הפרפרים האחרים מפגינים חברות אמת ולמרות הקור והרטיבות נשארים יחד ולא משאירים אחד מהם לבד. סיפורו הקלאסי של לוי קיפניס מזמין שיחה על אחווה וחברות.

היכרות

תולים על הקיר שלושה פרפרים. אדום, צהוב ולבן. אפשר לבקש מהילדים לבחור פרפר ולעמוד לידו. עכשיו את יכולה להצהיר על סדרה של כללים: כל מי שיש לו פריט לבוש אדום עובר לפרפר האדום. מי ששובש צהוב או לבן עובר לפרפרים המתאימים. בהמשך, מי שאוהב פירות אדומים עובר לפרפר האדום וכו'. תוכלי גם לשלוח את הילדים לנגוע בחדר במשהו אדום, אחר כך במשהו צהוב ולבן. בסוף כל הילדים מתיישבים במעגל ומקשיבים לסיפור על שלושה פרפרים בשלושה צבעים

שעת סיפור

את יכולה להמחזי את הסיפור "שלושת הפרפרים" בעזרת פרפרים ופרחים אותם הכנת מראש. אפשר להעיק את הפרפרים בין הילדים ולשתף אותם בעליזות המעוף, בחשש מפני הגשם ובעיקר בשמחת החברות בסופו של הסיפור.

דיון

הפרחים בסיפור דחו פרפר בצבע שונה, מדוע? האם חברים חייבים להיות דומים לנו? מי החברים שלנו? מה אנחנו אוהבים לעשות יחד? האם כולנו נראים אותו דבר?

יצירה - מכינים פרפרי משחק

מניחים את היד של הילדים על בריסטול ומציירים מסביב. גוזרים שתי כפות ידיים. מקשטים. מדביקים אותן על כף חד פעמית משני צדדיה והרי פרפר. מדביקים מחושים, עיניים זזות ומציירים פה ואפשר להתחיל לשחק או להמחזי את הסיפור שוב, יחד.

ציוד

שלושה פרפרים ושלושה פרחים על שיפודים. דפים לבנים, טושים/צבעים, מספריים, בריסטולים, כפות חד פעמיות, דבק נוזלי חזק, עיניים זזות, מדבקות.

עוד רעיונות [בדף הספר ובגלריית תמונות](http://www.pjisrael.org) באתר של ספריית פיג'מה : www.pjisrael.org.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

סיפורים - עקרונות להתאמת הפעילות לילדים עם צרכים מיוחדים

הפעילות תתבצע תוך יישום העקרונות הכללים המופיעים בפתח, לצד עקרונות ייחודיים לסוג פעילות זו:

- ✓ בחירה של **סיפורים מותאמים** למאפייני התפקוד של הילדים באופן המכבד את גילם הכרונולוגי, תוך חיבור לעולמם האישי
- ✓ **הקראה של ספרים, סיפורים ודקלומים**, תוך שימת דגש על חוויית ההנאה הספרותית-אמנותית
- ✓ פירוש מילים קשות ולימוד מילים חדשות המופיעות בסיפור וחיוניות לשם הבנתו
- ✓ שילוב משחקי תפקידים והמחזה המסייעים להנגשה של הסיפורים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

מתחדשים ונהנים

התחדשות ושימור - איסוף צעצועים, ניקיון ותיקון צעצועים, פירוק צעצועים, שימוש חלקי צעצועים ביצירה דיאנה

שם הפעילות: איסוף צעצועים

מסגרת:

הילדים מוזמנים להסתובב בגן, לבדוק איזה צעצועים זקוקים תיקון, ניקוי או סידור מחדש

ציוד נדרש

צעצועים בגן ובחצר. ארגזים למיון צעצועים.

פתיחה:

האביב וחג הפסח הם הזדמנות להתחדשות, להתרעננות ולהתארגנות לקראת החלפת העונות

מהלך הפעילות:

שלב א

מחלקים את הילדים למספר קבוצות: קבוצה שתבדוק בימבות בחצר, משחקים בארגז החול, צעצועים במרכז הבית במרכז הבנייה וספרים בספרייה

שלב ב'

כל קבוצה בודקת את הצעצועים במרכז שהיא אחראית והילדים ממינים צעצועים שדורשים ניקיון, תיקון, או שלא שייכים למרכז.

שלב ג

הילדים מציעים כיצד יש לנקות את הצעצועים ומארגנים את החומרים לקראת עמדת ניקוי צעצועים למחרת.

סיום:

הילדים מוזמנים לאייר/לכתוב הודעה להורים שבה מבקשים צעצועים מקולקלים לעמדת פירוק בגן

שם הפעילות: ניקוי צעצועים

מסגרת:

פעילות בקבוצה קטנה

ציוד נדרש

גיגיות מים, סבון ושמפה לניקוי בגדים, מגוון מברשות, חבל כביסה ואטבי כביסה

פתיחה:

יש שיטות שונות לניקוי צעצועים, חלק מהצעצועים ניתן לטבול במים ולשטוף במי סבון.

מהלך הפעילות:

שלב א

הילדים ממינים צעצועים ומציינים האם יש צעצועים שעדיף לא להרטיב (לדוגמה, צעצועים עשויים מנייר או מקרטון)

שלב ב'

הילדים מנקים את הצעצועים בגיגיות, ניתן להתארגן בתורות (עמדה להרטבה, עמדה לסיבון, עמדה לשטיפה, ולייבוש) או שכל ילד עובר בין כל העמדות

שלב ג

ניתן לסיים עם פעילות משותפת של ניקיון שטיחים ווילונות הגן.

סיום:

הילדים עוקבים אחרי ייבוש הצעצועים ומחזירים אותם למרכזי הגן השונים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שם הפעילות: תיקון צעצועים

מסגרת:

פעילות בקבוצה קטנה

ציוד נדרש

צעצועים מקולקלים שנאספו בפעילות הראשונה.

פתיחה:

יש שיטות שונות לתיקון צעצועים, חלק מהצעצועים ניתן לתקן על ידי הדבקה או תפירה.

מהלך הפעילות:

שלב א

הילדים ממינים צעצועים ומציינים צעצועים להדבקה / לתפירה וכאלה שלא ניתן לתקן.

שלב ב'

שולחן עם מגוון שיטות הדבקה: דבקים שונים, גלילים של סרטי בד בצבעים שונים, שדכנים, סרט וולקרו (צמדן), אטבים אזיקונים גומיות וכדומה. שולחן לתפירה - לתיקון קרעים והוספת כפתורים.

שלב ג

ניתן להמשיך להתאמן בשיטות רקמה על בד יוטה או בד אורגנזה מתוח על מסגרת או על שולחן.

סיום:

ילדים רושמים הוראות תיקון לצעצועים שונים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

שם הפעילות: פירוק צעצועים

מסגרת:

פעילות בקבוצה קטנה, בתוך הגן או בחצר

ציוד נדרש

צעצועים מקולקלים שנאספו בפעילות הראשונה, ציוד אלקטרוני לפירוק, מברגים,

פתיחה:

אתמול ושלשום ניקינו ותיקנו צעצועים. האם נפרק צעצועים שלא ניתן לתקנם. את חלקי הצעצועים נשתמש בסדנת החומרים ליצירה

מהלך הפעילות:

שלב א

הילדים לומדים לעבוד עם מברג על קרשים רכים.

שלב ב'

הילדים מוזמנים לפרק צעצועים /מכשירים מקולקלים ולשוחח על אודות חלקי המכשיר והחיבורים ביניהם.

שלב ג'

הילדים מספרים איזה חלקים מצאו בצעצועים ומה ניתן ליצור בעזרתם

סיום:

ילדים מעבירים את חלקי הצעצועים לסדנת החומרים להמשך עבודה.

5 ימים של חגיגת אביב

יום ראשון: הטיול הקטן

מסגרת:

א. מליאה

- נציג את השיר "הטיול הקטן" מאת נעמי שמר ונספר עליו ועל המשוררת ומלחינה כבת קיבוץ כנרת שאבה נעמי שמר השראה ממראות ילדותה: הכנרת, ההרים, השדות הפורחים וכל מה שמסמל את יופייה של הארץ הזאת. נעמי שמר האמינה שאת הארץ לומדים לאהוב דרך הרגליים, אך השיר נכתב לפני שקמה החברה להגנת הטבע ולכן נכתב במקור "אלף רקפות כל אחד אסף". עם הקמת החברה להגנת הטבע, נעשה שינוי קטן בשיר כדי לא לעבור על החוק החדש והמילה "אסף" הוחלפה ל"ספר".
- נאזין לשיר ונשים לב ליצורים והפתעות שפגשנו בטיול.

ב. עבודה בקבוצה קטנה

- נכין כרטיסיות כמספר היצורים והפתעות שמצאנו בטיול
- נצייר כל אחד מהמפגשים המוזכרים בשיר בכרטיסייה נפרדת
- נערוץ חוברת עם הכרטיסיות שיצרנו ונדפדף תוך כדי שירה

ג. פעילות בחצר

- נצא לטיול בסביבה הקרובה/ חצר הגן.
- נתבונן ביצורים והפתעות של העונה בכלל ונחפש את אלה המוזכרים בשיר
- נגלה את מאפייני האביב בסביבת הגן.
- נכיר לילדים את שמות הפרחים שפורחים בעונה זו
- נצלם ו/ או נצייר את מה משך את עינינו
- נכין במלאכת מחשבת על ידי פיסות נייר, את הטיול הקטן שלנו כפי שעשתה ליאת יניב (המאיירת של הספר "הטיול הקטן")

ד. סיכום חווייתי בגן

- נמחזז בדרמה יוצרת את השיר כשנעזר באיורים המזכירים את הדרך

יום שני: משחקי מים

מסגרת:

א. מליאה

- **נפתח** בשירה עם השיר "הטיול הקטן" מאת נעמי שמר
- **נציג** לילדים חפצים שונים שבאמצעותם נפיק צלילים:
בקבוקי פלסטיק, צינורות פלסטיק גמישים, צינורות PVC מאורכים שונים, מכסה של סיר ומקוש, קערות מתכתיות ומקוש

ב. פעילות בחצר (קבוצות קטנות)

- **נחלק** את הילדים לקבוצות כשכל קבוצה תתכנס
- סביב גיגית עם מים והחפצים שהצגנו במליאה
- **נתנסה** באופן חופשי עם האביזרים השונים ונגלה
- את הצלילים המופקים
- **נבחר** את החפץ שמצא חן בעינינו ו**נפיק** ממנו את הצליל שאהבנו
- **ניצור** עם הקבוצה סיפור של טיול דמיוני
- **נבדוק** יחד איזה צליל מתאים לתחנות השונות המוזכרות בטיול
- **נרשום** את הטיול הדמיוני בסימנים על דף גדול
- **נגן** ברצף

ג. סיכום חווייתי בגן

- **נציג** במליאה את הטיול שיצרנו
- **ניתן** לחברים לשחזר את הטיול שתואר בצלילים
- **נצפה** בסרטון "**משחקי מים**" ונגלה איזה עוד צלילים אפשר להפיק
- **נשיר ונלווה** בעזרת החפצים את השיר שלמדנו "הטיול הקטן" מאת נעמי שמר

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

יום שלישי: לעוף עם הפרפרים

מסגרת:

א. מליאה

- נציג את הסיפור " שלושת הפרפרים " מאת לוי קיפניס
- נקרא את הסיפור ברצף ונאפשר שיחה פתוחה בשאלות ונושאים חברתיים כגון: מה מאפיין את החברות בין הפרפרים?

ב. קבוצות קטנות

קבוצה 1 – פעילות בחצר

- נשוחח על הדמויות המוזכרות בסיפור
- נצא לחצר ונתבונן במגדירי פרפרים ופרחים את מה שסביבנו
- נצייר את מה שצד עינינו
- נזמין את הילדים לאייר את הסיפור

קבוצה 2 – הכנת התפאורה

- נתכנן את התפאורה
- נכין עם הילדים להכין שלט גדול עם שם המופע
- נעודד את הילדים ליצור פרפרים צבעוניים לקישוט הגן והפיכתו לשדה פורח

קבוצה 3 – הכנת תלבושות

- נחשוב יחד עם הילדים אילו תלבושות יתאימו למופע
- נעצב תלבושות למשתתפים. ניתן לבחור כובעים, חגורות או פריטי לבוש אחרים שנמצאים בגן.

ג. סיכום חוויתי בגן

- נתלה את שלט המופע ונעצב את הבמה
- נסייע לילדים למדוד את התלבושות שהכינו ולבדוק שהן מתאימות
- נמחיז את הסיפור על רקע התפאורה שיצרנו
- נשוחח עם הילדים על התרומה של התפאורה למופע. כיצד היא יכולה לתרום ולהעשיר את החוויה.

יום רביעי: תכנון חגיגת האביב

מסגרת

א. מליאה

- **נשוחח** עם הילדים על ההכנות לקראת המופע: עיצוב הבמה, הקמת דוכן כרטיסים, הכנת תערוכת האביב, הכנת כרטיסים, תכנייה ועוד.
- **נציע** לילדים להעלות רעיונות למיקומים אפשריים בהם נוכל להקים את הבמה.
- **נבחר** את הקבוצה בה אנחנו רוצים ליטול חלק

ב. קבוצות קטנות

קבוצה 1 – הכנת הבמה והמושבים

ציוד נדרש לקבוצה 1: גיליונות נייר, צבעים, כלי כתיבה, מדבקות.

- **נתחום** את הבמה בעזרת ספסלים או סרטים על פי ההחלטות שהתקבלו
- **נחליט** יחד כמה צופים נזמין לחגיגת האביב.
- **נתכנן** את מקומות הישיבה ונסדר את המושבים.
- **נמספר** את השורות ואת המושבים ונוודא שיש מקום לכל המוזמנים

קבוצה 2 - הקמת דוכן כרטיסים

ציוד נדרש לקבוצה 2: בריסטולים, צבעים, כלי כתיבה, מספריים

- **נקים** דוכן לחלוקת הכרטיסים ונכין שלט עם שם המופע
- **נציג** לילדים כרטיסים שונים ממופעים שונים בהם צפו הילדים, **נתבונן** יחד ונשוחח על המרכיבים של כרטיס: שם המופע, שמות המשתתפים
- **נבחר** את החומרים מהם יכינו את הכרטיסים ונתכנן את העיצוב והמידע יופיע עליו
- **נכין** את כרטיסי חגיגת האביב עבור כל המוזמנים.
- **נוודא** עם הילדים שהכנו מספר כרטיסים מתאים למספר המוזמנים שלנו.
- **נשוחח** על הסידור לפי שורה ולפי מספר כיסאות.
- **נחלק** תפקידים: מי יהיו הסדרנים ומה תפקידם? מי יהיו מחלקי הכרטיסים ומה עליהם לעשות?

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

קבוצה 3 – הקמת עמדה למשחקי מים

ציוד נדרש לקבוצה 3: גיגיות מים, בקבוקי פלסטיק, צינורות פלסטיק גמישים,

צינורות PVC באורכים שונים, מכסה של סיר ומקוש, קערות מתכתיות ועוד

- **נערוך** עם הילדים רשימה עם החפצים שנרצה להציב בעמדת המים.
- **נצא** אל החצר ונבקש מהילדים להציע מיקום מתאים לעמדת המים.
- **נאסוף** חפצים מתאימים לעמדת המים כמו: בקבוקי פלסטיק, צינורות פלסטיק גמישים, צינורות PVC באורכים שונים, מכסה של סיר ומקוש, קערות מתכתיות ועוד
- **נציב** עם הילדים גיגיות של מים.
- **נשוחח** עם הילדים ונ**קבע** יחד מהם כללי השימוש בעמדת המים.
- **נכתוב** עם הילדים את כללי השימוש בעמדה ו**נתלה** בסמוך לעמדה.

קבוצה 4 – הקמת עמדה לעבודה בעיסת נייר

ציוד נדרש לקבוצה 4: נייר עיתון, דבק פלסטיק, דבק טפטים, מערבבל צבע

+מקדחה, קערה, משטחי עבודה מקרטון.

- **נציע** לילדים להכין עמדה ליצירה בעיסת נייר בחגיגת האביב.
- **נתנסה** בהכנת עיסת הנייר.
- **נאפשר** לילדים לקרוע את נייר העיתון לקרעי נייר קטנים.
- **נשרה** את קרעי הנייר במים למשך כחצי שעה. לאחר מכן **נסחט** את הקרעים מהמים המיותרים ונכניס לקערה.
- **נכין** את העיסה עם הילדים על ידי הוספת דבק פלסטיק (כוס אחת) ואת דבק הטפטים (נערבב כף דבק טפטים עם כוס אחת של מים ונמתין שיתמוסס).
- **נאפשר** לילדים לערבב את העיסה בעצמם ולחוות את מגע העיסה בידיהם.
- **נציב** שולחן בעמדה ועליו נניח משטחי קרטון לעבודה עליהם.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

יום חמישי – חגיגת אביב

- **נאפשר** לילדים לבחור תפקידים : סדרנים, מפעילי עמדת מים, מפעילי עמדת יצירה בעיסת נייר, מציגים, זמרים, רקדנים, קריין, מפעילי דוכן הכרטיסים ועוד.
- **נציע** לילדים לבחור כיבוד מתאים שהם רוצים לחלק בחגיגת האביב כמו לימונדה או מיץ תפוזים ולהכין יחד איתם.
- **נסדר** את תערוכת האביב בה נציג את עבודות היצירה של הילדים בעקבות השיר "הטיול הקטן".
- **נאזין** יחד לביצוע השיר " הטיול הקטן" ונצטרף בשירה
- **נצפה** בהצגה "שלושת הפרפרים" שיציגו השחקנים.
- **נשתתף** בעמדת משחקי המים ובעמדת היצירה בעיסת נייר.
- **נתבונן** בתערוכת האביב – בה יוצגו עבודות היצירה בעקבות השיר.
- **נתכבד** במשקה לימונדה או משקה אחר שהכנו.
- **נסכם** באירוע חוויתי ומהנה.

עקרונות להתאמת הפעילות לילדים עם מוגבלות פיזית

- ✓ מומלץ לבחון את אורך המסלול מראש, והאם תנאי השטח נגישים ואינם חוליים או לא רציפים/סלעיים ובהתאם לזאת לוודא שהילד יכול לקחת בה חלק שוויוני ופעיל.
- ✓ מומלץ לבחון האם יש נקודות עצירה במהלך הפעילות בהם הילד יכול לעצור ולנוח, במידת הצורך ניתן להצטייד בכיסא/שרפרף לעצירות מנוחה.
- ✓ מומלץ לבחון את תוואי המסלול- שיפועים מתונים שניתן להתנייד בהם ללא מאמץ יתר.
- ✓ אפיון הפעילות יהיה תואם ליכולת הפיסיות של הילד ובמידת הצורך יש להיערך לסיוע נוסף של איש צוות.
- ✓ במידה והמסלול ארוך עבור התלמיד יש צורך להתייעץ עם הוריו מבעוד מועד לגבי אמצעי ניידות חלופיים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

עקרונות להתאמת הפעילויות לילדים עם צרכים מיוחדים

כלל הפעילויות המוצעות ניתנות ליישום גם בהתייחס לילדים עם צרכים מיוחדים אשר לומדים בגני חינוך מיוחד. מומלץ להיעזר בעקרונות להתאמת הפעילויות ובנוסף מוצעות מגוון פעילויות בקישורים המצורפים בהמשך הקובץ, למתן מענה להיבטים ולצרכים נוספים כגון: המעבר משגרת יום יום לשגרת חופשה, פנאי, חברה, ביטחון ובטיחות.

1. **התאמה לגיל הילד ולרמת התפקוד** – בחירת התכנים והפעילויות בהתאם לגיל הכרונולוגי של הילד מחד ולרמת התפקוד שלו מאידך.
2. **הנגשה** - התאמת הפעילויות והסביבה הפיזית והלימודית לצרכי הילד:
 - ✓ הנגשה סביבתית וטכנולוגית - הוספת עזרים ואביזרים הנדרשים לילד בשל צרכים מיוחדים ולשם השתתפות בפעילויות, ובכללם גם עזרים טכנולוגיים כגון: מחשב תקשורת, אייפד, טכנולוגיה מסייעת.
 - ✓ הנגשה לימודית / הנגשה קוגניטיבית באמצעים כגון: פשוט לשוני, פשוט הליכים, תיווך, שימוש בסמלים.
3. **תיווך, המחשה והדגמה** לקראת הפעילות, במהלכה ובסיומה, באמצעות:
 - ✓ תיווך של הידע והמושגים הנדרשים להשתתפות בפעילות
 - ✓ הצגת תכנים, משימות והסברים בדרגות קושי שונות
 - ✓ פירוק משימות והוראות לשלבי משנה, פירוק שאלות לשאלות משנה
 - ✓ המחשת התכנים באמצעות: מוצג/חפץ, דגם, תצלום, סמל, מלל כתוב ודבור, סרט, כלים אמנותיים ועוד
 - ✓ שימוש באמצעי תקשורת תומכת וחליפית (תת"ח), בעזרים טכנולוגיים ובסביבות מתוקשבות מותאמות
4. **התנסות ותרגול** - למידה תוך התנסות פעילה, חיבור למצבי חיים ולעולמו של הילד; תרגול באמצעות חזרות מגוונות ומשחקי תפקידים.
5. **טיפוח מיומנויות חשיבה** – הבנייה של הפעילויות והמשימות ברמות חשיבה שונות (מהקונקרטי למופשט)
6. **התאמה של השיח למאפייני התקשורת של הילדים באמצעות:**
 - ✓ זימון מגוון ערוצים לביטוי ולהבעה עצמית כגון: דיבור, יצירה, תנועה.
 - ✓ שימוש במגוון אמצעי הבעה ותקשורת, לרבות תקשורת תומכת חליפית ועזרים טכנולוגיים בהתאם לצרכים מיוחדים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

- ✓ ליווי השיח באמצעים חזותיים, המקדמים את הבנת השיח הדבור ומאפשרים יישום של כללי שיח מקובלים.
- ✓ שימוש במגוון משלבי שפה, תוך התאמה לרמת התפקוד השפתי מחד ותוך חשיפה למשלבים גבוהים יותר מאידך.
- ✓ פישוט לשוני (אך לא דלות לשונית) בהתאמה לגיל ולרמת התפקוד של הילדים.
- ✓ פירוש מילים קשות, שימוש במילים נרדפות, שימוש בדוגמאות.
- ✓ דיבור בקצב מותאם תוך הקפדה על בהירות ושפה תקינה.

קישורים לפעילויות בנושאים נוספים:

- ✓ [מגוון פעילויות בנושאי חברה ומיומנויות חברתיות, פנאי, בטיחות וביטחון \(מתוך: \[חינוך מיוחד\]\(#\), תכנית ניצנים, משרד החינוך\)](#)
- ✓ [מגוון פעילויות בנושאי מעברים משגרת יום ליום לשגרת חופשה, פנאי, בטיחות וביטחון \(מתוך: \[קיץ אחר, משרד החינוך\]\(#\)\)](#)
- ✓ [מגוון פעילויות בנושאי פנאי, מעברים כפעילויות לשלב הטרם חופשה ולמהלך החופשה \(מחנכים מסביב לשעון, אגף א' חינוך מיוחד, משרד החינוך\).](#)

בכל שאלה והצעות נוספות עבור ילדים עם צרכים מיוחדים ניתן לפנות ליסמין לסגי

דרגן jasminle@education.gov.il